

Կ(Բ)Պ ԿԵՆՏԿՈՄԻ
ԲՈՒԴՆԱԿԱՆ ԵՎ
ԳԻՏԱՑԻՍՑԻ ԲԱԺԻՆ

Արդարադատի
ԲԼՈԿՆՈՏ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

էջ

Պարենային և արդյունաբերական ապրանքների պետական մանրածախ գների նոր իջեցման մասին — ՍՍՌՄ Մի- նիստորների Սովետի և ՀամԿ(բ)Պ Կենտկոմի որոշումը	1
Բոլորս դեպի ընտրությունները	13
Ագիտատուների աշխատանքի փորձից	
Մեր արժանավոր թեկնածու	19
Օգնություն բնորոշներին	
Քվեարկության կարգը	23
Օգտագործի զույցի ժամանակ	
ՊԵՐՃԱՆՈՒՇ ՄԻՄՈՆՅԱՆ.— Սովետական Հայաստանի վանայք	26
Ա. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ.— Ագիտատորների խնդիրները գարնանա- ցանի ընթացքում	34
Նոր գրքեր	40

Խմբագրության հասցեն.— Երևան, ՀԿ(բ)Պ Կենտկոմ, Պրոպագանդայի և ագիտացիայի բաժին, հեռախոս 2—52—73:

ՊԱՐԵՆԱՅԻՆ ԵՎ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՆՐԱԾԱՆ ԳՆԵՐԻ ՆՈՐ ԻՋԵՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

ՍՍՌՄ ՄԻՆԻՍՏՐՆԵՐԻ ՍՈՎԵՏԻ ԵՎ ՀԱՄԿ(Բ)Պ ԿԵՆՏԿՈՄԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

1949 թվականին արդյունաբերական և գյուղատըն- տեսական արտադրության ապարեզում ձեռք բերված նոր հաջողությունների, աշխատանքի արտադրողակա- նության աճման և արտադրանքի ինքնարժեքի իջեցման կապակցությամբ Սովետական կառավարությունը և ՀամԿ(բ)Պ Կենտրոնական Կոմիտեն հնարավոր համա- րեցին 1950 թվականի մարտի 1-ից իրագործել մասսա- յական սպառման պարենային ու արդյունաբերական ապրանքների պետական մանրածախ գների նոր, թվով երրորդ, իջեցում:

ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետը և ՀամԿ(բ)Պ Կենտ- կոմը գտնում են, որ պետական առևտրի ապարեզում գների նոր իջեցման հետևանքով բնակչությունը կշահի տարեկան առնվազն 80 միլիարդ ռուբլի:

Բացի դրանից, նկատի ունենալով այն, որ պետա- կան առևտրի ապարեզում գների իջեցման ազդեցու- թյան տակ գների մոտավորապես նույնպիսի իջեցում տեղի կունենա կոլխոզային շուկայում և կոոպերատիվ առևտրի մեջ, բնակչությունը կստանա առնվազն 30 միլիարդ ռուբլու լրացուցիչ շահում:

Հետևաբար, գների նոր իջեցումից բնակչության

ընդհանուր շահումը կկազմի առնվազն 110 միլիարդ
ռուբլի:

Տարակույս չկա, որ գների նոր իջեցման հետևան-
քով.

1. նորից զգալիորեն կբարձրանա ռուբլու դնողա-
կան ուժը.

2. սովետական ռուբլու կուրսն է՛լ ավելի կբարե-
լավվի օտարերկրյա վալյուտաների կուրսի համեմա-
տությամբ.

3. տեղի կունենա բանվորների և ծառայողների
ռեալ աշխատավարձի հետագա լուրջ բարձրացում.

4. լրջորեն կբարելավվի կենսաթոշակառուների և
թոշակառուների դրուժյունը, քանի որ գների իջեցումով
անփոփոխ են մնում կենսաթոշակների և թոշակների
չափերը.

5. տեղի կունենա գյուղացիների եկամուտների
հետագա լուրջ բարձրացում՝ էժանացած արդյունաբերա-
կան ապրանքների գնման համար գյուղացիական ծախ-
սերի զգալի կրճատման հետևանքով և այն բանի շնոր-
հիվ, որ անփոփոխ են մնում հողագործության ու անաս-
նաբուծության մթերքների մթերման պետական գները:

ՍՍՏԻ Միության Միաստրների Սովետը և Համկ(բ)Պ
կենտրոնական կոմիտեն որոշում են.

1. 1950 թվականի մարտի 1-ից պարենային և ար-
դյունաբերական ապրանքների պետական մանրածախ
գները իջեցնել հետևյալ չափերով.

Հաց և բովկեղեն

Տարեկանի գործարանային հաց և տարեկանի ու ցորենի խառն ալյուրից պատրաստված հացի այլ տեսակներ	25,9% -ով
Ցորենի հաց տեսակավոր ալյուրից	30,0 »
Բուլկի, բարանկի, սուշկի, սուխարի և ցո- րենի տեսակավոր ալյուրից պատրաստ- ված այլ բովկեղեն	30,0 »
Դրոժ	20 »

— 2 —

Ալյուր

Ցորենի պաստառային ալյուր և տարեկանի պաստառային ալյուր	25,0% -ով
Ցորենի առաջին ու բարձր տեսակի ալյուր	30,0 »
Ցորենի կրուպչատկա ալյուր	21,0 »
Ցորենի՝ մյուս տեսակի ալյուրներ, ինչպես նաև եգիպտացորենի, գարու և այլ ալյուր	25,0 »

Կրուպա, բրինձ, բակլայաբույսեր

Կորեկածավար	14,8% -ով
Դրեչիխա, այլ կրուպաներ, սիսեռ և բակլա- յաբույսեր	20,0 »
Բրինձ	12,0 »

Մակարոնեղեն

Մակարոն	25,0% -ով
Լապշա	25,0 »

Սննդի կոնցենտրատներ

Սիսեռի սուպ-պյուրե և պշենոյի կաշա յուղով	15,2% -ով
Մանկական ալյուր	14,5 »
Կարտոֆիլի օսլա	14,6 »
Տոլոկնո, հերկուլես, եգիպտացորենի փա- թիլներ, սագո, չոր կիսելներ, սննդային այլ կոնցենտրատներ	15,0 »

Հացահատիկ և ֆուրաժ

Տարեկան, ցորեն, գարի և հացահատիկի այլ տեսակներ	20,0% -ով
Վարսակ	22,7 »
Թեփ	22,0 »
Կոմբինացված կեր	25,0 »
Բամբակի քուսպ	25,0 »
Այլ տեսակի քուսպ և շրոտ	22,0 »
Խոտ	25,0 »

— 3 —

Միս և մսեղեն

Միջին և բարձր գիրության տավարի միս	24,0 % -ով
Միջինից ցածր գիրության տավարի միս	30,0 »
Միջին և բարձր գիրության ոչխարի միս	28,0 »
Միջինից ցածր գիրության ոչխարի միս	35,0 »
Խոզի միս	24,0 »
Թռչուն	24,0 »
Ճագարի միս	30,0 »
Միջին և բարձր գիրության այլ տեսակի մսեր	24,0 »
Միջինից ցածր գիրության այլ տեսակի մսեր	30,0 »
Գլուխ, ոտ, լյարդ և այլ ենթամթերքներ	24,0 »
Երշիկ	24,0 »
Սոսիսկա և սարդեկա	30,0 »
Ապուխտ	27,0 »
Մոսկոսկյան կոտլետ	35,0 »
Կուլինարիայի այլ տեսակներ	25,0 »
Մսի և մսաբուսական պահածոներ	25,0 »

Ձուկ և ձկնեղեն

Պաղեցրած ու սառեցրած սուգակ	10,2 % -ով
Օսետրինա	10,0 »
Հեռավոր արևելյան լոսոս, նավագա և սկոմբրիա	30,0 »
Հյուսիսային նավագա	25,0 »
Աղ դրած սյոմկա և լոսոսինա	20,0 »
Լոսոսի, սիգայի և օսետրայի բալիկ	30,0 »
Խաղաղ-օվկիանոսյան սելդ	30,0 »
Կասպիական, օլյոտորյան, Ժուպանովյան և այլ սելդ	10,1 »
Ձկան ֆիլե	25,0 »
Արևախաշ վոբլա	10,0 »
Արևախաշ և չորացրած բիշկի	30,0 »
Աղ դրած տյուկա	12,5 »
Արևախաշ տյուկա և մանրուք	25,0 »
Այլ տեսակի ձուկ	10,0 »
Սև ձկնկիթ	30,0 »

— 4 —

Կարմիր ձկնկիթ	25,0 % -ով
Յուղով պատրաստած պահածոներ	25,0 »
Լոսոսի պահածոներ սեփական հյուսիսով, տրեսկայի և նալիմի լյարդ, տրեսկա և կամբալա յուղով	35,0 »
Ձկան այլ պահածոներ	30,0 »

Յուղեղեն, պանիր և կաթնամթերքներ

Կենդանական յուղ	30,0 % -ով
Սովետական, շվեցարական, հոլանդական, հալովի և այլ պանիրներ	20,0 »
Տեղական պանիրներ և բրինձա	15,0 »
Անքաշ կաթ, սեր, մածուն և կեֆիր	10,0 »
Սմետան, տվորոգ, սիրկի և այլ կաթնամթերքներ	20,0 »
Կաթնեղենի պահածոներ, չոր կաթ	15,0 »
Պաղպաղակ	20,0 »
Բուսական յուղ	10,0 »
Մարգարին	35,0 »
Սննդի հալած և հում խոզաճարպ	18,0 »
Վիտամինացված բժշկական ճարպ	25,0 »
Մայոնեզ և այլ տեսակի սոուսներ	20,0 »

Ձու և ձվի փոշի

Ձու	15,0 % -ով
Ձվի փոշի	20,0 »

Շաֆար, հրուշակեղեն և նպարեղեն ապրանքներ

Շաքարալազ	15,0 % -ով
Շաքար-ռաֆինադ	12,0 »
Սառնաշաքար մոմպասյե և բաց կարամել	8,0 »
Փաթեթված կարամել առանց կակաո մթերքի	11,0 »
Փափուկ կոնֆետներ, շոկոլադ, մարմելադ, պեչենի և պրյանիկ	20,0 »
Կակաո, պիրոժնի և տորթ	16,7 »

— 5 —

Հրուշակեղենն այլ ապրանքներ (վաֆլի, կեքս, ուկեա, արեւելյան քաղցրավենիք դիետիկ, բուժական և այլն)	18,0 % -ով
Մուրաբա, չեմ, պովիդլո և ժելե	25,0 »
Վիտամիններ	20,0 »
Մանրացրած և եփված աղ	40,0 »
Քար աղ	50,0 »
Քնական թեյ	10,0 »
Թեյի, սուրճի և կակաո խմիչքներ	18,0 »

Օղի, լիկյոր և գինի

Օղի	16,7 % -ով
Լիկյորներ	25,0 »
Քաղցր մրգօղի, թրմօղի և կրեմներ	18,0 »
Դառն թրմօղի	20,0 »
Կոնյակ	25,0 »
Սեղանի գինի	35,0 »
Թունդ և դեսերտային գինիներ միջին հաշվով	49,0 »
Սովետական շամպայն	16,2 »
Ցիմլյանական	30,0 »
Մրգահատապտղային գինիներ	20,0 »

Գարեջուր, մրգաչրեր և կվաս

Գարեջուր	30,0 % -ով
Քնական հյութերով և սիրուպներով՝ խմիչքներ	16,0 »
Հացի կվաս	22,0 »
Այլ խմիչքներ	20,0 »
Խմելու սոդա	21,0 »

Մրգեր

Խնձոր և տանձ	20,0 % -ով
Խաղող	25,0 »
Մանդարին և նարինջ	15,0 »
Զոր միրգ և ընկույզներ	20,0 »
Մրգի պահածոներ և հյութեր	30,0 »
Սառեցրած դեղձ, ծիրան, սալոր, սև սմորո-դինա և այլն՝ շաքարով	20,0 »

— 6 —

Սառեցրած այլ մրգեր և պտուղներ՝ առանց շաքարի

Կարտոֆիլ և բանջարեղեն	30,0 % -ով
Կարտոֆիլ	10,0 % -ով
Կաղամբ	14,7 »
Գաղար	14,7 »
Ճակնդեղ	10,0 »
Կանաչ սիսեռ	32,0 »
Այլ բանջարեղեն	10,0 »
Թթու կաղամբ	16,7 »
Աղ դրած, թթու դրած և թթվեցրած այլ բանջարեղեններ	15,0 »
Զորացրած կարտոֆիլ	11,1 »
Զորացրած կաղամբ	20,8 »
Այլ տեսակի շորացրած բանջարեղեն	13,0 »
Տոմատի հյութ փակ	32,0 »
Բակլաջանի իկրա, վարունդ, թթվեցրած և այլ բանջարեղենի պահածոներ	20,0 »
Սառեցրած կանաչ սիսեռ	35,7 »
Սառեցրած այլ բանջարեղեններ	30,0 »

Գործվածքներ

Բամբակեղեն գործվածքներ	15,0 % -ով
Ձուտ բրդեղեն և կիսաբրդեղեն կամվոլային գործվածքներ	12,0 »
Ձուտ բրդեղեն նուրբ մահուդյա գործվածքներ	12,0 »
Կիսաբրդեղեն նուրբ մահուդյա գործվածքներ	22,0 »
Կոպիտ մահուդյա բրդեղեն գործվածքներ	24,0 »
Կիսամետաքսյա գործվածքներ և արհեստական մետաքսի գործվածքներ	12,0 »
Վուշեղեն գործվածքներ	15,0 »

Պատրաստի հագուստ, տրիկոտաժ, գլխարկ

Վերարկու, կոստյում, դեյրա և բրդեղեն գործվածքներից այլ հագուստեղեն, կամվոլե և զուտ բրդեղեն նուրբ մահուդյա գործվածքներ	10,0 % -ով
--	------------

— 7 —

Կիսաբրդեղեն նուրբ մահուդյա գործ- վածքներից	20,0% -ով
Կոշտ բրդյա գործվածքներից	22,0 »
Կիսամետաքսյա գործվածքներից և արհես- տական մետաքսյա գործվածքներից դեյրա, բլուզկա, սպիտակեղեն և այլ հագուստեղեն	10,0 »
Բամբակեղեն գործվածքներից վերարկու, կոստյում, դեյրա, սպիտակեղեն և այլ հագուստեղեն	13,0 »
Վուշեղեն գործվածքներից դեյրա, բլուզկա, սպիտակեղեն և այլ հագուստեղեն	14,0 »
Բամբակեղեն, կիսամետաքսյա և վիսկոզե տրիկոտաժ	10,0 »
Տրիկոտաժի, վիսկոզե, ամառային ձեռնոց- ներ կոկիկ կտավից	30,0 »
Կապրոն թելից գուլպա	25,0 »
Բամբակե, մետաքսե և բրդե գուլպա	15,0 »
Գործվածքից պատրաստած կեպի, ֆուրաժ- կա և այլ գլխարկ	25,0 »
Զուտ բրդե գործվածքներից տղամարդու կեպի	35,0 »
Ֆետրե, աղվամազավոր և բրդե շլյապաներ, բերետներ, թասակներ	10,0 »
Մուշտակե օձիք և գլխարկ	10,0 »
Բրդե վերմակ	20,0 »
Հագուստի անհատական պատվեր առաջին կարգի ատելչելում	10,0 »
Հագուստի անհատական պատվեր երկրորդ կարգի ատելչելում և արհեստա- նոցներում	15,0 »
Կ ո շ ի կ	
Կաշվե կոշիկ	15,0% -ով
Տեքստիլ և կոմբինացված կոշիկ	20,0 »
Ցուֆտե բոտինկաներ տղամարդու ու կանանց կիսակոշիկներ ու բոտինկաներ	25,0 »

— 8 —

Մանկական ռետինե կոշիկ	15,0% -ով
Տղամարդու և կանանց ռետինե կոշիկ	10,0 »
Թաղիքե կոշիկ	25,0 »
Դալանտերեայի ապրանքներ և ոսկերչական առարկաներ	
Տեքստիլ գալանտերեա, բամբակեղեն, բրդեղեն գործվածքներից, արհեստա- կան մետաքսից և կիսամետաքսյա գործվածքներից	20,0% -ով
Դալանտերեա կաշվից և կաշվի փոխա- րինիչներից	20,0 »
Մետաղեղեն գալանտերեա	15,0 »
Ֆաբրիկային արտադրության ժանյակ ձեռագործ և տյուլ	12,0 »
Ժանյակային և զարդինո-տյուլային ապրանքներ հատուկ	30,0 »
Զեռքի կարի ասեղներ	20,0 »
Դուխիներ, օդեկոլոն և նվիրատուիքեր	
«Քամելիա», «Մագնոլիա», «Բելալա նոշ», «Բելալա սիրեն» և «Պողարոշին»	15,0% -ով
Պարֆյումերային-կոսմետիկ այլ ապրանքներ	25,0 »
Թել և թելեղեն	20,0 »
Ոսկե և արծաթե կշռովի իրեր	10,0 »
Ոսկերչական իրեր և ոսկերչական մետաղե- ղեն գալանտերեա	15,0 »
Տարբերանշաններ գործվածքներից	20,0 »
Կուլտուրական ապրանքներ և խաղալիքներ	
Թաղիորդնդունիչներ	15% -ով
Թեպրոդոկտորներ, ռադիոլամպեր և այլ ռադիոապրանքներ	20,0 »
Ֆոտոապարատներ և այլ ֆոտոապրանքներ	20,0 »
Թատերական հեռադիտակներ	25,0 »

Պատեֆոններ, պատեֆոնի պահեստի մասեր, ախորդիոններ և բայաններ	25,0 % -ով
Գարմոններ	20,0 »
Պատեֆոնի պլաստիկաներ	16,7 »
Դաշնամուր	10,0 »
Գրեյու թուղթ	10,0 »
Դպրոցական տետրեր և թղթե ու խավա-քարտե իրեր	20,0 »
Գոտովալինիններ	30,0 »
Գրամեքենաներ և գրամեքենայի պահեստի մասեր	22,0 »
Դպրոցական գրենական պիտույքներ և գրասենյակային ապրանքներ, բացի գրչածայրերից ու գրաֆիտե մատիտներից	20,0 »
Խնքնահոս գրիչներ	30,0 »
Ռետինե խաղալիքներ	10,0 »
Ցելյուլոզի խաղալիքներ	20,0 »

Ամանեղեն

Հախճապակե ու ճենապակե ամանեղեն և հախճապակե գեղարվեստական իրեր	20,0 % -ով
Թեյի բաժակներ և սորուային ու տնտեսական այլ ապակյա ամանեղեն	15,0 »
Առաջին ձուլվածքներից ալյումինե ամանեղեն	15,0 »
Երկրորդ ձուլվածքից ալյումինե ամանեղեն	30,0 »
Երկաթե կմալապատ և երկաթե ցինկապատ ամանեղեն	15,0 »
Սև շուգունե ամանեղեն	15,0 »
Զուգունե էմալապատ ամանեղեն	10,0 »
Զժանգոտվող պողպատե և մելխիորե ամանեղեն	20,0 »
Լատունե ամանեղեն	15,0 »

Տնտեսական գործածության ապրանքներ

Էլկացի օձառ	40,0 % -ով
Զեռքի օձառ	50,0 »

— 10 —

10,0 % -ով

Նավթ	10,0 % -ով
Կարի մեքենա և կարի մեքենայի պահեստի մասեր	20,0 »
Լատունե ինքնահո	20,0 »
Էլեկտրալուսավորման լամպ	11,0 »
Էլեկտրաարդուկ	25,0 »
Էլեկտրական փոշեհավաք	20,0 »
Այլ տեսակի էլեկտրական ապրանքներ	20,0 »
Մսադաջ, կերոսինկա, կերոգազ, պրիմուս և դրանց պահեստի մասեր	20,0 »
Դանակ-պատառաքաղ շժանգոտվող պողպատից	30,0 »
Դանակ-պատառաքաղ կոփված պողպատից	12,0 »
Պլիտայի վրա և ածուխով տաքացվող արդուկներ	20,0 »
Պարան, շպազատ և շնուր	15,0 »
Թամրագործական ապրանքներ	15,0 »
Մետաղե նիկելապատ մահճակալներ	10,0 »
Մետաղե այլ տեսակի մահճակալներ	20,0 »
Կողպեքներ	25,0 »
Երկաթեղեն	20,0 »
Կլեոնկա, դերմատին, գրանիտոլ, լեդերին և ռետինապատ գործվածքներ	10,0 »
Ֆաբրիկային արտադրության և ձեռքի պատ-րաստած գորգեր ու գորգեղեն	20,0 »
Լուսամփոփներ՝ գործվածքից և թղթից	25,0 »
Աղվամազային իրեր	15,0 »
Բամբակ	20,0 »
Պլաստմասայե իրեր	20,0 »

Շինանյութեր

Մեխ	20,0 % -ով
Ցեմենտ և շիֆեր	20,0 »
Տուր ուղբերոփի և այլ փափուկ ծածկ	20,0 »
Պատուհանի ապակի	20,0 »
Սպիրտային լակեր, պալիտուրա և ներկեր	20,0 »

— 11 —

Հակեր և այլ ներկեր
Պատահ

10,0% -ով
20,0 »

Հեծանիվ, մոտոցիկլետ, ժամացույց,
ծխախոտ, լուցկի և այլ արդյունա-
բերական ապրանքներ

Հեծանիվ և դրանց պահեստի մասեր	20% -ով
Ի. Ժ—350 տիպի ճանապարհային մոտո- ցիկլետներ և դրանց պահեստի մասեր	20,0 »
Այլ տեսակի մոտոցիկլետներ և դրանց պահեստի մասեր	25,0 »
Որսորդական հրացաններ	12,0 »
Հեծանվադող, հեծանվակամերա, ֆուտ- բոլային, բասկետբոլային, վոլեյբո- լային պոկրիշկա և կամերա, թենի- սային գնդակներ	10,0 »
Խողիկ-ժամացույցներ՝ փայտե կորպուսով	11,0 »
Խողիկ-ժամացույցներ՝ մետաղե կորպուսով	28,0 »
Ձեռքի, գրպանի և այլ ժամացույցներ	20,0 »
Խաղաթուղթ	20,0 »
Կայծքար	40,0 »
Գլանակ, սիգարետ, ծխախոտ և մախորկա	20,0 »
Լուցկի	25,0 »

2. Համապատասխանորեն գներն իջեցնել ուստո-
րաններում, ճաշարաններում, թեյարաններում և հասա-
րակական սննդի այլ ձեռնարկություններում:

ՍՍՌՄ ՄԻՆԻՍՏՐՆԵՐԻ
ՍՈՎԵՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝

ՀԱՄԿ(Բ)Պ ԿԵՆՏԿՈՍԻ
ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ՝

Ի. ՍՏԱԼԻՆ

Գ. ՄԱԼԵՆԿՈՎ

28 փետրվարի 1950 թ.

ԲՈԼՈՐՍ ԴԵՊԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1950 թվականի մարտի 12-ին, համաժողովրդական
տոնի օր է՝ ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի ընտրությունների
օրը: Սովետական ժողովուրդը իր երկրի բարձրագույն
օրգանի ընտրությունները դիմավորում է քաղաքական,
արտադրական ու հայրենասիրական նոր, հուժկու վերել-
քով: Նախընտրական օրերը մեր երկրում վերածվեցին
սովետական ժողովրդի կողմից բուլշևիկյան պարտիայի,
Սովետական կառավարության և հարազատ Ստալինի
նկատմամբ անհուն սիրո և նվիրվածության հզոր ցույ-
ցի:

Լենինի-Ստալինի փառապանծ պարտիայի պայ-
քարի և հաղթանակների բոլոր փուլերում Սովետական
Միության աշխատավորները հանձին պարտիայի տեսել
են իրենց ավանդարդը, իրենց առաջավոր ջոկատը, որն
անշեղորեն պայքարում է ժողովրդի նյութական և կուլ-
տուրական բարեկեցության է՛լ ավելի բարձրացման
համար:

ՍՍՌՄ ժողովուրդները միշտ լիակատար վստահու-
թյամբ են իրենց բախտը հանձնել սիրելի կոմունիս-
տական պարտիայի ձեռքը և կոմունիստական պար-
տիան միշտ ամենաաժանը ու կրիտիկական պահերին
պատվով է՝ կատարել դժվարագույն խնդիրները և սո-
վետական ժողովրդին հասցրել է պատմական նոր հաղ-
թանակներ: Բուլշևիկյան պարտիայի գլխավորությամբ
մեր երկրի աշխատավորները աննախընթաց հաջողու-
թյուններ են ձեռք բերել ՍՍՌՄ ժողովրդական տնտե-
սության վերականգնման, ու զարգացման ստալինյան
հնգամյակների տարիներին:

Դերմանա-Ֆաշիստական զավթիչների դեմ սովե-
տական ժողովրդի Հայրենական Մեծ պատերազմը

հանդիսացավ ամենամեծ և դաժան փորձությունը մեր երկրի պատմության մեջ: Գերմանական ֆաշիստները, հավաքելով միջազգային ռեակցիայի բոլոր ուժերը, մոբիլիզացնելով Եվրոպայի ամբողջ էկոնոմիկան, հանկարծակի ուխտադրժորեն հարձակվեցին մեր երկրի վրա, սկսեցին հրկիզել և ավերել ՍՍՌՄ արևմտյան մարզերի քաղաքներն ու գյուղերը, ոչնչացնել խաղաղ բնակչությանը:

Մեր Հայրենիքի համար այդ ահեղ վտանգի օրերին սովետական ժողովուրդն իր հայացքը ուղղել էր դեպի կոմունիստական պարտիան, դեպի մեծ առաջնորդ ընկեր Ստալինը: Մեր ժողովրդի ճակատագիրը ամբողջովին կախված էր սովետական կառավարությունից, Լենինի-Ստալինի պարտիայից: Սովետական ժողովուրդը հրկ-բորդ համաշխարհային պատերազմից դուրս եկավ խոշորագույն հաղթանակով: Նա ոչ միայն պաշտպանեց իր ազատությունն ու անկախությունը, այլև Եվրոպայի ժողովուրդներին ազատագրեց ֆաշիստական ստրկու-թյունից: Պատերազմի ընթացքում բոլշևիկների պար-տիան է՛լ ավելի հարազատ դարձավ ժողովրդին:

ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի ընտրությունների նա-խապատրաստման և անցկացման օրերին է՛լ ավելի մեծ ուժով դրսևորվեց սովետական ժողովրդի բարոյա-քա-ղաքական միասնությունը, նրա համախմբվածությունը կոմունիստական պարտիայի և ընկեր Ստալինի շուրջը: Սովետական մարզկանց ափսիվ մասնակցությունը նախընտրական կամպանիային, այն հանգամանքը, որ Գերագույն Սովետի դեպուտատության թեկնածուների առաջադրումը վերածվեց վիժխարի ցույցի, նոր ուժով է դրսևորում սովետական սոցիալիստական դեմոկրա-տիայի մեծ առավելությունները:

Կոմունիստների և անպարտիականների Ստալին-յան բոլոր պատմականորեն ստեղծվել է սովետական սոցիալիստական հասարակարգի պայմաններում և նրա գոյությունը հնարավոր է միայն մեր երկրում: Քաղաքական պարտիայի և անպարտիականների բոլոր միանգամայն անհնարին դործ է դասակարգային հա-

— 14 —

կասություններով բզկտված բուրժուական երկրների ընտրական կամպանիաների պրակտիկայում:

Սովետական մարդիկ իրենց բոլոր հաջողությու-նների համար պարտական են Լենինի-Ստալինի մեծա-գույն պարտիային, որը անխոնջ կերպով պայ-քարում է մեր երկրի էկոնոմիկայի և կուլտուրայի հետագա զարգացման համար, Սովետական Միության աշխատավորների նյութական և կուլտուր-կենցաղային պայմաններն ամեն կերպ բարելավելու համար: Դրա վառ արտահայտությունը ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետի և ՀամԿ(բ)Պ Կենտկոմի՝ մարտի 1-ից գործողության մեջ մտած որոշումն է՝ պարենային և արդյունաբերական ապրանքների գների նոր իջեցման մասին:

Պարտիայի և ժողովրդի սերտ կապի վառ արտա-հայտությունն է հանդիսանում կոմունիստների և ան-պարտիականների բոլոր ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի ընտրություններում:

Բոլոր ընտրողներին՝ բանվորներին ու բանվորու-հիներին, գյուղացիներին ու գեղջիկ-հիներին, Սովետա-կան Բանակի և Ռազմա-Մովային Նավատորմի ռազ-միկներին, սովետական ինտելիգենցիային ուղղված ՀամԿ(բ)Պ Կենտկոմի Դիմումի մեջ ասված է. «Առաջի-կա ընտրություններում, ինչպես և 1937 ու 1946 թվա-կանների ընտրություններում, Համամիութենական Կո-մունիստական (բոլշևիկների) պարտիան հանդես է գա-լիս անպարտիական բանվորների, գյուղացիների, ին-տելիգենցիայի հետ միասնական բով, սերտ դաշինք կնքած»: ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի դեպուտատության թեկնածուներն ընդհանուր կեն-ինչպես կոմունիստների, այնպես էլ անպարտիականների համար, որովհետև նրանք առաջադրվել են թե՛ կոմունիստական պար-տիայի, պրոֆեսիոնալ միությունների, կոմերիտմիու-թյան և այլ կազմակերպությունների ու աշխատավոր-ների բնակչությունների և թե՛ անպարտիական մասնա-նների կողմից:

Անցած ընտրությունների ժամանակ կոմունիստ-ների և անպարտիականների Ստալինյան բովի կողմից

ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի դեպուտատ ընտրվածների գործունեությունը ցույց տվեց, որ սովետական ժողովրդի բոլոր հույսերը լիովին արդարացան: ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի ընտրություններից հետո անցած պատմական կարճ ժամանակամիջոցում սովետական ժողովուրդը կոմունիստական պարտիայի ղեկավարությամբ ձեռք բերեց հսկայական նվաճումներ: Հաջողությամբ է կենսագործվում մեր երկրում կոմունիզմի կառուցման հույակապ ծրագիրը, որը գծել է հանճարեղ առաջնորդ և ուսուցիչ ընկեր Ստալինը 1946 թվականի փետրվարի 9-ի իր պատմական ճառում:

Գերագույն Սովետի ընտրական կամպանիան թեկնածուներ է իր ամենավճռական էտապը: Մեր ագիտատորները, որոնք բոլշևիկյան լայն ագիտացիա են մղում կոմունիստների և անպարտիականների Ստալինյան բլոկի թեկնածուների օգտին, այս օրերին պետք է է՛լ ավելի ուժեղացնեն քաղաքական ագիտացիան, յուրաքանչյուր ընտրողի հանգամանորեն պարզաբանեն դեպուտատության թեկնածուների կյանքն ու գործունեությունը, մեր Հայրենիքի ձեռք բերած վիթխարի նվաճումները:

Դեպուտատության թեկնածուի օգտին ագիտացիա մղելիս շատ կարևոր է, որպեսզի ագիտատորները խոսելով կոմունիստների և անպարտիականների Ստալինյան բլոկի թեկնածուների մասին, նշեն, որ ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի դեպուտատության համար իրենց առաջադրած թեկնածուն կոմունիստների և անպարտիականների ընդհանուր բլոկի թեկնածու է, և, որ ձայն տալով տվյալ թեկնածուի օգտին, նրանք ձայն են տալու կոմունիստների և անպարտիականների անխորտակելի բլոկի թեկնածուների օգտին:

Կատարվող ագիտացիոն-մասսայական աշխատանքը արդյունավետ է լինում, երբ այն կապակցվում է ռեսպուբլիկայի, տվյալ շրջանի, կոլխոզի, սովխոզի, մեքենա-տրակտորային կայանի, ձեռնարկության ու հիմնարկի կոնկրետ խնդիրների հետ: Ագիտացիան է՛լ ավելի կենդանի և հետաքրքիր է դառնում, երբ ագիտա-

— 16 —

տորը, պարզաբանելով ՀամԿ(բ)Պ կենտկոմի՝ բոլոր ընտրողներին ուղղված Դիմումը, կոնկրետացնում է առանձին հարցերը՝ տեղական կյանքից վերցրած թվերով ու փաստերով: Կոլխոզներում, սովխոզներում ու ՄՏ կայաններում ներկայումս օրվա հրատապ հարցը դարձնանացանի կամպանիային օրինակելիորեն նախապատրաստվելու հարցն է:

Ագիտատորները միաժամանակ, իրենց անձնական օրինակով պետք է նախընտրական սոցիալիստական մրցություն կազմակերպեն գարնանացանի աշխատանքների հաջող նախապատրաստման համար:

Ձեռնարկություններում ու հիմնարկներում ագիտացիոն-պրոպագանդիստական աշխատանքների կազմակերպումից բացի, անհրաժեշտ է ամբողջ հիմնական ագիտացիոն-մասսայական աշխատանքը կենտրոնացնել ագիտավունկտերում և ընտրական տեղամասերում, որպեսզի ագիտացիոն աշխատանքի մեջ ընդգրկվեն բոլոր ընտրողները:

Ագիտատորները ուշադիր կերպով պետք է ունկրեն դրեն ընտրողների ձայնին. նրանց հետաքրքրող բոլոր հարցերին տան սպառիչ պատասխաններ:

Ագիտացիոն-մասսայական ամբողջ աշխատանքի, բոլոր ագիտատորների հիմնական խնդիրն այն է, որպեսզի ապահովվի բոլոր ընտրողների մասնակցությունը ընտրություններին՝ առանց բացառության, որպեսզի չլինի ոչ մի ընտրող, որը չօգտագործի մեր պետության գերագույն օրգանի ընտրություններին մասնակցելու իր պատվավոր իրավունքը և որպեսզի ընտրություններից դուրս չմնա և ոչ մի ընտրող: Այդ բանին կարելի է հասնել՝ լայնորեն ծավալելով ագիտացիոն-մասսայական աշխատանքը բոլոր ընտրողների մեջ: Ագիտատորը աչքաթող չպետք է անի որ ոչ բոլոր ընտրողներն են, որ ստույգ գիտեն ընտրությունների օրն ու տեղը: Ուստի ագիտատորները իրենց զրուցների ու ելույթների ընթացքում ընտրողներին պետք է հիշեցնեն, որ ընտրությունները տեղի են ունենալու 1950 թվականի մարտի 12-ին, ընտրական տեղամասում, որը գտնվում է այսինչ

շենքում, և որ քվեարկութիւնը կատարվելու է մարտի 12-ին, տեղական ժամանակով առավոտյան ժամը 6-ից մինչև երեկոյան ժամը 12-ը: Յուրաքանչյուր ազիտատոր պետք է հասնի այն բանին, որպեսզի ընտրութիւններին ակտիվորեն մասնակցեն իրեն ամրացված տեղամասի բոլոր ընտրողները:

Կասկած չկա, որ մարտի 12-ի օրը մեր ռեսպուբլիկայի աշխատավորները, ամբողջ սովետական ժողովրդի հետ միասին, կդարձնեն համաժողովրդական տոնի օր, նորից կցուցադրեն իրենց համախմբվածութիւնը Լենինի-Ստալինի մեծ պարտիայի շուրջը, հարազատ Սովետական կառավարութեան և անձամբ ժողովուրդների առաջնորդ, սիրելի հայր և ուսուցիչ ընկեր Ստալինի շուրջը:

1950 թվականի մարտի 12-ին բոլոր պարտիական ու անպարտիական ընտրողները մեկ մարդու պես կընան դեպի ընտրական քվեատուիները և միահամուռ կերպով ձայն կտան կոմունիստների և անպարտիականների Ստալինյան անխորտակելի բլոկի թեկնածուների օգտին, համաժողովրդական առաջին թեկնածու, մեր բոլոր հաղթանակների կազմակերպիչ և ոգեշնչող ընկեր Ստալինի օգտին, հանո՛ւն մեր Հայրենիքի հետագա ծաղկման, սովետական ժողովրդի նյութական բարեկեցութեան նոր վերելքի, հանո՛ւն խաղաղութեան ամրապնդման՝ ամբողջ աշխարհում, հանո՛ւն կոմունիզմի կառուցման մեր երկրում:

1950 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՐՏԻ 12-ԻՆ ԲՈՂՈՐՍ ԴԵՊԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ:

ԱԳԻՏԱՑՈՐՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՓՈՐՁԻՑ

ՍԵՐ ԱՐԺԱՆԱՎՈՐ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆ

Ազգութիւնների Սովետի Աւանդուրդու № 306 ընտրական օկրուգում ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի դեպուտատութեան թեկնածու է առաջադրված անվանի ձուլող վարպետ Իսահակ Ալեքսանդրի Պապոյանը: Ազիտատոր Ասատուր Կիրակոսյանը ամեն օր ընտրողներին ծանոթացնում է դեպուտատութեան թեկնածու Պապոյանի կյանքի ու գործունեութեան հետ: Նա իր գրույցները կապում է Պղնձաձորական գործարանի աշխատանքի հետ:

— 1898 թվին մոտակա Ուզունլար գյուղից Աւանդուրդու պղնձահանքերն է գալիս 14 տարեկան պատանի Իսահակ Պապոյանը, — պատմում է ազիտատորը, — նրա ծնողներն աղքատ էին, իսկ Իսահակը ընտանիքի միակ հույսն էր: Ծնողներն ստիպված նրան ուղարկել էին քաղաք, որպեսզի աշխատեր և իրենց ընտանիքը պահեր: Բայց ինչպե՞ս կարող էր պահել նա ծնողներին, երբ օրական 12—14 ժամ աշխատելով ստանում էր շնչին կոպեկներ: 1902 թվին Պապոյանը պղնձաձուլարանում դառնում է սևագործ բանվոր: Աշխատանքը ծանր էր, պայմանները դժվար: Պղինձը ձուլում էին փոքրիկ փուքսերով: Իսահակն այդ ծանր պայմաններում աշխատում էր օրն ի բուն:

Ոչ Պապոյանը, ոչ էլ նրա հետ աշխատող բանվորները իրենց ձգտումներին չհասան ցարական իշխանութեան ու օտարերկրյա շահագործողների լծի տակ: Նրանք իրենց արժանի տեղը ստացան միայն սովետական իշխանութեան շնորհիվ:

1925 թիվն էր: Այդ ժամանակ մեր պարտիայի 14-րդ համագումարը խնդիր էր դրել զարգացնել երկրի ինդուստրիան: Այսօր դուք վերականգնվեցին պղնձահանքերն ու ձուլարանը: Առաջինների թվում գործարան վերադարձավ Պապոյանը և շուտով նա դարձավ ձուլող վարպետ:

Երկրի ինդուստրացման թափին զուգընթաց սկսեց զարգանալ նաև Պղնձաձուլական գործարանը: Կառուցվեց վատերժակետային վառարանը, ապա երկրորդը, երրորդը, շահագործման հանձնվեց Կոմերիտմիության անվան վառարանը: Անհրաժեշտ էր ունենալ սեփական կադրեր, որակյալ բանվորներ: Հին, փորձված վարպետների վրա լուրջ ու պատասխանատու խնդիր էր դրվում, որակավորել բանվորներին, պատրաստել ձուլողների նոր բանակ: Եվ ահա մյուս վարպետների հետ միասին, Պապոյանն էլ կալավ գործի: Երկար չանցած գործարանը ունեցավ իր բանվորական կադրային բանակը: Պատրաստվեցին նոր վարպետներ: Բոլորդ ճանաչում եք Հակոբ Մոսինյանին, Իլյա Կոստանովին, Արամ Փերիխանյանին, Մանթաշ Սիմոնյանին, Արամ Ավետյանին և գործարանի մյուս ցեխերի շատ վարպետների, որոնք բոլորն էլ սովորել են վարպետ Պապոյանի մոտ և այժմ ղեկավարում են գործարանի ագրեգատները:

1935 թվին Սովետական Հայաստանի կառավարությանը գնահատելով Պապոյանի ժրաջան աշխատանքը, նրան շնորհեց Աշխատանքի Հերոսի կոչում:

Հաջորդ տարին գործարանում կառուցվեց տեխնիկայի վերջին խոսքով սարքավորված արտացոլիչ վառարանը, շահագործման հանձնվեց կոնվերտորի բաժանմունքը, նոր հնգամյակի տարիներին կառուցվեցին էլեկտրոլիզի, վաշերբարսի ցեխերը: Այդ բոլորի շնորհիվ շտեմնված չափերով բարձրացավ նաև գործարանի արտադրողականությունը: 1925 թվի համեմատու-

— 20 —

թյամբ 1947 թվին արտադրողականությունն ավելացավ ավելի քան 31 անգամ:

— Դուք հիշում եք Հայրենական պատերազմի տարիները, — շարունակում է ագիտատորը, — թե որքան մեծ նշանակություն ունեցավ պրիսձը այդ տարիներին, ամենքդ լավ գիտեք: Բայց կոնվերտորի բաժանմունքը հետ էր մնում, գործարանը թերակատարում էր սև պղնձի ձուլման պլանները: Գործարանի դիրեկցիան 1943 թվին Պապոյանին վատերժակետային վառարանի բաժանմունքից տեղափոխեց կոնվերտորի բաժանմունքը: Նա կազմակերպեց ագրեգատի անխափան աշխատանքը, մոբիլիզացրեց կոլեկտիվը և շուտով կոնվերտորի բաժանմունքը հասավ առաջավորներին: Այժմ, ստալինյան նոր հնգամյակի ավարտական տարում, Պապոյանը, կազմակերպելով սոցիալիստական մրցությունը, ձգտում է իր ղեկավարած բաժանմունքում ժամկետից շուտ՝ Հայաստանում սովետական կարգեր հաստատվելու 30-րդ տարեդարձի օրը կատարել տարեկան պլանը:

Սովետական կառավարությունը բարձր է գնահատել Պապոյանի բազմամյա անբասիր աշխատանքը և նրա կուրժըրը զարդարել է Լենինի շքանշանով:

Միայն սովետական իշխանության, բուլղերիկյան պարտիայի և անձամբ ընկեր Ստալինի հայրական հոռատարության շնորհիվ հնարավոր դարձավ զարգացնել ինչպես մեր երկրի արդյունաբերությունը, այնպես էլ աճեցնել մարդկանց, շարքալին բանվորներին դարձնել արդյունաբերության հրամանատարներ:

Իր զրույցի վերջում ագիտատորը ցանկանում է լսել նաև ունկնդիրներին: Առաջինը խոսում է տարեց բանվոր Եգոր Շահվերդյանը: Նա, որ ավելի քան 40 տարի աշխատում է նույն գործարանում, պատմում է, թե ինչպես միայն սովետական իշխանության օրով է, որ բանվորները գնահատվում են, կարողանում են ազատորեն ընտրել ու ընտրվել կառավարության գերա-

պուլն օրգաններում և օգտվում են Ստալինյան Կոնստիտուցիայով իրենց տրված բոլոր իրավունքներից:

Հետաքրքիր ելույթ է ունենում բանվոր Սողոմ Մալոյանը: Նա 25 տարի աշխատում է Պապոյանի հետ, սովորել է նրա մոտ:

— Պապոյանի ամենամեծ արժանիքն այն է, — ասում է նա, — որ օգնում է բանվորներին մասնագիտանալու, միաժամանակ ինքը սովորում է նրանցից: Վատերժակետային վառարանը այժմ դեկավարում է Պապոյանի աշակերտ Հ. Մոսինյանը, կոնվերտորի բաժանմունքում հերթափոխության ցանկացած վարպետը կարող է փոխարինել ավագ վարպետին, իսկ շարքային ձուլողները կարող են դառնալ հերթափոխության վարպետ: Նրա մյուս արժանիքն էլ այն է, որ ակտիվ հասարակական աշխատող է: Նրկում կատարվող ամեն մի կարևոր իրադարձության մասին նա գրեթե առաջինն է հայտնում բանվորներին, վերջապես կարևոր է նրա խստապահանջությունը գործի համար, ավելի շատ պղինձ տալու համար:

Հետաքրքիր է պիզոդները ևն պատմում վարպետ Պապոյանի աշխատանքային կյանքից նաև ունկնդիրներ Ս. Մանուչարյանը, Ա. Վարդանյանը, Վ. Հարությունյանը, Ա. Մակիչյանը: Բոլորը խոսում են Պապոյանի արժանիքների մասին և հայտնում իրենց ցանկությունը՝ մարտի 12-ին մեկ մարդու նման ձայն տալ իրենց ավագ վարպետի, պարտիականների ու անպարտիականների ստալինյան բլոկի թեկնածու Իսահակ Պապոյանի օգտին:

Վերջում ագիտատորն ասում է.

— Գնահատելով մեր վարպետին, մենք պետք է ավելի լայն ծավալենք սոցիալիստական մրցությունը, ավելի շատ արտադրանք տանք երկրին: Դրանով ավելի կբարձրացնենք մեր կոլեկտիվի պատիվը, որի շարքերից թեկնածու ենք առաջադրել մեր երկրի գերագույն օրգանում ընտրելու համար:

— 22 —

ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ԸՆՏՐՈՂՆԵՐՆ

ԿՈՆՍՈՒԼՏԱՑԻԱ

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ

Այս տարվա մարտի 12-ին տեղի են ունենալու ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի ընտրությունները: Դա մեծագույն քաղաքական իրադարձություն է սովետական ժողովրդի կյանքում:

Սովետական ընտրական սխառեմի կարևորագույն առանձնահատկությունն այն է, որ նա հետևողականորեն ու մինչև վերջ անց է կացնում ընտրական իրավունքի մեջ ղեմնկրատիզմի սկզբունքները՝ ընդհանուր, հավասար և ուղղակի ընտրություններ՝ փակ (գաղտնի) քվեարկությամբ:

Ընտրությունների ամբողջ կազմակերպումը, քվեարկության վայրը, ընտրական բյուլետենների հանձնումն ու լրացումը իրականում երաշխավորում է ընտրողների ընտրական իրավունքի այդ սկզբունքի իրագործումը պրակտիկայում, ապահովում է ընտրողների կամքի իսկական արտահայտությունը:

«ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի ընտրությունների Կանոնադրությունը», որը կազմված է Ստալինյան Կոնստիտուցիայի հիման վրա, որոշում և ապահովում է ընտրությունների քվեարկության կարգը: Ամենից առաջ ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի ընտրությունները ընդհանուր են և կատարվելու են մեկ օրվա ընթացքում՝ մարտի 12-ին: Ընտրություններն անց են կացվում ոչ աշխատանքային օր, որպեսզի ընտրողները հանգիստ իրադրության պայմաններում կարողանան իրականացնել Ստալինյան Կոնստիտուցիայով երաշխավորված ընտրելու իրենց մեծ իրավունքը: Ընտրությունները կատարվելու են ընտրական տեղամասում և ընտրողները ձայն

— 23 —

են տալու ընտրութիւնների օրը, տեղական ժամանակով առավոտյան ժամը 6-ից մինչև գիշերվա ժամը 12-ը:

Ընտրութիւնների օրը, առավոտյան ժամը 6-ին տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ հանձնաժողովի անդամների ներկայութեամբ ստուգում է քվեատուիները և սահմանված ձևով կադմված ընտրողների ցուցակի առկայութիւնը, ապա փակում ու կրէքում է քվեատուիները և ընտրողներին հրավիրում քվեարկութեան:

Յուրաքանչյուր ընտրող ունի մեկ ձայն և կարող է մասնակցել քվեարկութեանը միայն մեկ ընտրական օկուրուգում: Ամեն մի ընտրող քվեարկում է անձամբ, դրա համար ներկայանալով քվեարկման վայրը: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին ընտրողը ներկայացնում է ինքնութեան վկայականը (անձնագիր, կոլխոզային գրքույկ, պրոֆմիութենական տոմս կամ ինքնութիւնը հաստատող որևէ այլ վկայական), ապա ընտրողների ցուցակում ստուգվելուց և նշվելուց հետո ստանում է սահմանված ձևի ընտրական բյուլետեններ: Յուրաքանչյուր ընտրող միաժամանակ ստանում է երկու բյուլետեն, մեկը սպիտակ գույնի՝ Միութեան Սովետի ընտրութիւնների համար, երկրորդը կապույտ գույնի՝ Ազգութիւնների Սովետի ընտրութիւնների համար:

«Դեպուտատների ընտրութեան ժամանակ քվեարկութիւնը գաղտնի է», — ասված է ՍՍՌՄ Կոնստիտուցիայի 140-րդ հոդվածում: Այդ նպատակով ընտրութիւնների համար նշանակված շենքում բյուլետենների լրացման համար առանձնացվում են հատուկ սենյակներ կամ կահավորվում են առանձին խցիկներ: Ընտրական բյուլետենների լրացման համար նշանակված սենյակում կամ խցիկում արգելվում է, բացի ընտրողից, որևէ մեկի, այդ թվում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների ներկայութիւնը: Որևէ մեկի կողմից քվեարկութեան գաղտնիութիւնը խախտելու ամեն մի փորձ պատժվում է քրեական օրենքով:

— 24 —

Միայն այն ընտրողները, որոնք անգրագիտութեան կամ ֆիզիկական որևէ պակասութեան պատճառով հնարավորութիւն չունեն ինքնուրույն կերպով լրացնելու ընտրական բյուլետենները, կարող են ընտրական բյուլետենները լրացնելու նպատակով իրենց ցանկացած մի ուրիշ ընտրողի հրավիրել ընտրական սենյակ կամ խցիկը:

Ընտրութիւնների ազատութիւնն ու ընտրողների կամքի իսկական արտահայտութիւնն ապահովելու նպատակով, քվեարկութեան ժամանակ ընտրական շենքում չի թույլատրվում ընտրական ագիտացիա:

ՍՍՌՄ-ում այնքան մեծ է հոգատարութիւնը ընտրողների նկատմամբ, որ յուրաքանչյուր ընտրողի համար ամեն կերպ հեշտանում է իրականացնելու պետութեան կառավարմանն իսկապես մասնակցելու իր իրավունքը: ՍՍՌՄ ընտրական օրենքը չի անտեսում նաև հիվանդներին: Թույլ է տրվում ընտրական տեղամասեր կազմակերպել հիվանդանոցներում, ծննդատներում, սանատորիաներում, հաշմանդամների տներում: Այն ընտրողի խնդրանքով, որը հիվանդութեան պատճառով ի վիճակի չէ քվեարկութեան համար ընտրական տեղամաս ներկայանալ, Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը կարող է հանձնաժողովի անդամին կամ դրա համար հատկապես լիազորված անձին փոքրացված չափսի քվեատուիով ուղարկել այդ ընտրողի բնակարանը՝ ընտրական բյուլետեններ ընդունելու:

Մարտի 12-ին, գիշերվա ժամը 12-ին Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հայտարարում է քվեարկութիւնն ավարտված և հանձնաժողովն անցնում է քվեատուիները բանալուն:

Ընկեր ընտրողներ: 1950 թվականի մարտի 12-ին, մեկ մարդու նման գնանք դեպի քվեատուիները: Չպետք է լինի ոչ մի ընտրող, որը չօգտագործի ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի դեպուտատ ընտրելու իր պատվավոր իրավունքը:

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԱՆԱԾԻ

Հայ կինը դարեր շարունակ իր ուսերի վրա կրել է շահագործման ու ճնշման ծանրությունը: Մինչև Հայաստանում սովետական կարգերի հաստատումը հայ կինը իրավագույր էր, անգրագետ: Նա վերջին մարդն էր ընտանիքում և հասարակության մեջ:

Սովետական կարգերը վերածնեցին հայ ժողովրդին: Ժողովրդի հետ վերածնվեց և հայ կինը: Նա դարձավ տնտեսական և կուլտուրական կյանքի ակտիվ մասնակիցը, դրավեց իր բարձր և պատվավոր դիրքը Սովետական Հայրենիքում: Անհուն երախտագիտությամբ և ջերմ սիրով լցվեց նրա սիրտը, անսահման անձնվիրությամբ տոգորվեց նրա հոգին դեպի մեծ առաջնորդ ընկեր Ստալինը, որի հալըրական հոգատարությանն է նա պարտական իր երջանիկ կյանքի, իր երեխաների է՛լ ավելի սքանչելի ապագայի համար:

Սովետական երկրում աճելու և զարգանալու համար ունենալով բոլոր պայմանները, հայ կինն իր ստեղծագործական տաղանդը և անսպառ եռանդը նվիրաբերում է կոմունիզմի կառուցման վե՛հ գործին: Նա ակտիվորեն աշխատում է ռեսպուբլիկայի արդյունաբերության մեջ և կազմում է ռեսպուբլիկայում աշխատող բանվորների, ինժեներների, տեխնիկների ընդհանուր թվի ավելի քան 34 տոկոսը:

Սովետական հայրենասեր շատ կանայք աշխատելով ստախանովկան մեթոդներով, բարձրացնում են աշխատանքի արտադրողականությունը, իջեցնում ինքնարժեքը, խնայում հումքը և վառելանյութը, թողարկում են միայն բարձրորակ արտադրանք: Հետպատերազմյան ստալինյան նոր հնգամյակը ժամկետից շուտ կատարե-

— 26 —

լու գործում կանայք պայքարում են առաջին շարքերում՝ ակտիվորեն մասնակցելով ծախադած սոցիալիստական մրցությանը: Երևանի Կոշիկի 3-րդ Ֆաբրիկայի ստախանովկական բանվորուհի, Երևանի Քաղսովետի դեպուտատ Մարիամ Թումանյանը հնգամյա պլանը կատարել է 1948 թվին, արտադրական առաջադրանքները կատարում է 250—300 տոկոսով. նա մեծ հարգանք է վայելում կոլեկտիվում:

Արաբեղու Պղնձաձուլական գործարանի բանվորուհի Գ. Վանեսյանը արտադրական նորմաները կատարում է 200—250 տոկոսով, իր լավագույն աշխատանքի համար պարգևատրված է Աշխատանքային Կարմիր Դրոշի շքանշանով: Երևանի աշխատավորությունը յավ է ճանաչում Մահուդի Ֆաբրիկայի ստախանովկական բանվորուհի Ռոզա Ղազարյանին, որը թողարկում է միայն գերազանց որակի արտադրանք, Կոժ-գալանտերեայի Ֆաբրիկայի գերազանց բրիգադայի ղեկավար ստախանովկական Կյարա Ավետիսյանին, Մետաքսի Ֆաբրիկայի ստախանովկական բանվորուհի Ադրինե Կրճիկյանին, որոնք իրենց մմբողջ ուժն ու եռանդը ոգևորությամբ նվիրաբերում են սոսիալիստական արդյունաբերության հետագա վերելքին:

Ռեսպուբլիկայի արդյունաբերության մեջ մեծ թրվով կին մասնագետներ հաջողությամբ կատարում են պատասխանատու աշխատանք: Սոնյա Սարվազյանը Երևանի Կահույքի Ֆաբրիկայի դիրեկտորն է, Հռանուշ Բարսեղյանը ղեկավարում է Երևանի Մետաքսի Ֆաբրիկան, ինժեներ Ելենա Կրիտյանը Երևանի էլեկտրամեքենաշինական գործարանի հերթափոխի վարպետ է:

Գյուղի կոլեկտիվացումը հայ կնոջ համար բախտավոր կյանքի լայն ու լուսավոր ճանապարհ բացեց:

1933 թվականին Հարվածային կոլտնտեսականների առաջին համագումարում ընկեր Ստալինն ասաց. «Այստեղ բանը միայն այն է, որ կանայք կազմում են բնակչության կեսը: Ամենից առաջ բանն այն է, որ կոլտնտեսային շարժումն առաջ բաշեց ղեկավար պաշ-

տոնների համար մի շարք երեւելի և ընդունակ կանանց: Դիտեցեք համագումարը, նրա կազմը, — և դուք կտեսնեք, որ կանայք վաղուց արդեն հետամնաց վիճակից անցել են առաջավորների շարքերը: Կանայք կոլտնտեսություններում մեծ ուժ են»:

Շրջապատված բոլշևիկների պարտիայի և ընկեր Ստալինի հոգատարութեամբ, անշափ աճել է գյուղացի կինը, զարգացել են նրա կազմակերպչական ունակութիւնները և տարեց-տարի բարձրանում է կնոջ դերը ռեսպուբլիկայի գյուղատնտեսութեան մեջ:

Կոլխոզնիկուհին ակտիվորեն պայքարում է սոցիալիստական դաշտերի բերքատուլութունը բարձրացնելու, հանրային անասունների գլխաքանակը և մթերատուլութունն ավելացնելու համար: Նա մեծ սիրով և եռանդով իր բոլոր ուժերը ի սպաս է դնում բնութեան վերափոխման ստալինյան մեծ պլանն իրագործելու համար:

Հարյուրավոր կանայք ղեկավար աշխատանք են կատարում ռեսպուբլիկայի գյուղատնտեսութեան մեջ: Տասնյակ կանայք աշխատում են իբրև կոլխոզավարչութիւնների նախագահներ և հաջողութեամբ իրագործում են կոլխոզների առջև դրված խնդիրները: Հազարից ավելի կանայք ղեկավարում են դաշտավարական բրիգադաներ, օդակներ, անասնապահական ֆերմաներ: Մեր կոլխոզներում, սովխոզներում և ՄՏ կայաններում աշխատում են բարձրագույն կրթութեամբ 400-ից ավելի կին գյուղատնտեսներ, որոնք իրենց գիտելիքներով օգնում են կոլխոզներին աճեցնելու բարձր բերք:

Հայաստանի աշխատավորները հպարտանում են Սոցիալիստական Աշխատանքի Հերոսներով: Նոր Բայազետի շրջանի Մուրտուլի անվան կոլխոզի օդակավարուհի Ֆենյա Հարութիւնյանով, որը երեք հեկտար տարածութեան յուրաքանչյուր հեկտարից հավաքել է 29 ցենտներ ծխախոտ, Հոկտեմբերյանի շրջանի Սրրորդ Խտերնացիոնալի անվան կոլխոզի օդակավարուհի Հոկտեմբերիկ Քոլոզյանով, որի օդակը ամեն տարի

— 28 —

աճեցնում է բամբակի բարձր բերք, Մարիամ Մարտիրոսյանի անունով, որը առաջին հայ կին Հերոսն է:

Արտաշատի շրջանի Դարդալու գյուղի կոլխոզնիկուհի Պայծառ Հովհաննիսյանը աճել և դարձել է Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի դեպուտատ: Անցյալ տարի նրա ղեկավարած օդակը յուրաքանչյուր հեկտարից հավաքել է 210 ցենտներ խաղող:

Հայ կինը ակտիվորեն օգտագործում է Ստալինյան Կոնստիտուցիայով իրեն տրված բոլոր իրավունքները: Մոտ 12.000 կին աշխատում են ժողովրդական լուսավորութեան բնագավառում: Կանայք հաջողութեամբ ղեկավարում են դպրոցները, աշխատելով իբրև դիրեկտորներ և ուսմասվարներ: Նրանք մեծ սիրով ուսուցանում և դաստիարակում են մեր մատաղ սերունդը, տալով նրան կայուն գիտելիքներ:

Երկարամյա և անբասիր աշխատանքի համար 1357 ուսուցչուհիներ պարգևատրվել են Սովետական Միութեան շքանշաններով: 79 ուսուցչուհիներ պարգևատրվել են Լենինի շքանշանով:

Ավելի քան 1200 կին բժշկուհիներ իրենց գիտութիւնը և եռանդը նվիրաբերում են ժողովրդի առողջապահութեան գործին, նրանցից շատերը արժանացել են գիտութեան վաստակավոր գործչի, գիտութեան դոկտորի, ռեսպուբլիկայի վաստակավոր բժշկի կոչման: Շատ կին բժշկուհիներ բուժական հիմնարկներում պատասխանատու աշխատանք են կատարում:

Հայ կինը պատվավոր տեղ է գրավում նաև գիտութեան ասպարեզում: Ռեսպուբլիկայի գիտահետազոտական հիմնարկներում աշխատողների ընդհանուր թվի 52 տոկոսը կազմում են կանայք, որոնց թվում գիտութեան թեկնածուների և դոկտորների աստիճան ունեն 170-ից ավելի կանայք: Արաքսյա Բաբայանը Քիմիական գիտութիւնների դոկտոր է, պրոֆեսոր, Երևանի Զոովիտինստիտուտի օրգանական քիմիայի ամբիոնի վարիչ, Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի դեպուտատ, Նվարդ

կողմանից յանդիմանում է, նրանքի ժողովուրդի անվան առաջնական Մանկավարժական ինստիտուտի դիրեկտոր, Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի դեպուտատ:

Մոտ 5 հազար ուսանող ուսուցիչներ սովորում են պուրելիկայի բարձրագույն դպրոցներում:

Արվեստի և գրականության մասնաբաժնում կանայք քայլում են առաջավորների շարքերում և մեծ դեր են խաղում:

Քիչ չէ շնորհալի նկարչուհիների, քանդակագործուհիների թիվը:

Կանայք մեծ տեղ են գրավել պրոֆմիութենական աշխատանքներում: Պրոֆմիութենական ակտիվի մոտ 30 տոկոսը կազմում են կանայք:

Սովետական երկրում հպարտ է հնչում «Մայր» բառը: Մեր երկրում նա շրջապատված է հարգանքով ու սիրով: Մեծ հոգատարություն ցուցաբերելով դեպի կին-մայրը, սովետական կառավարությունը տարեց-տարի ավելացնում է ծննդաբերական հիվանդանոցների և կոնսուլտացիաների թիվը: Ռեսպուբլիկայում գործում են հարյուրավոր մանկապարտեզներ և մանկամսուրներ, որոնք սպասարկում են 30 հազարից ավելի երեխաների:

55 հազարից ավելի բազմազավակ մայրեր պարգևատրվել են Սովետական Միության շքանշաններով և մեդալներով: 570 մայրեր 10 և ավելի երեխաներ դաստիարակելու համար արժանացել են «Հերոսուհի մայր» պատվավոր կոչման: Յուրաքանչյուր տարի Սովետական պետությունը Հայաստանի բազմազավակ և միայնակ մայրերին իբրև նպաստ վճարում է տասնյակ միլիոն ուրբիներ:

Արթիկի շրջանի Պեմզաշեն գյուղի բնակչուհի՝ «Հերոսուհի մայր» Լ. Մխիթարյանը երեխաներին դաստիարակելու համար պետությունից ստացել է 90 հազար ուրբի:

Հայաստանի կանայք Սովետական երկրի կանանց և ամբողջ սովետական ժողովրդի հետ միասին քայլում են խաղաղության և դեմոկրատիայի համար պայքարողների առաջին շարքերում:

— 30 —

Հայ կինը ակտիվ մասնակցություն է ցույց տալիս երկրի կառավարման գործում: Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի 269 դեպուտատներից 75-ը կին են: Չորս հազարից ավելի կանայք ընտրված են տեղական Սովետներում, 34 կին գյուղատնտեսների և ավանային Սովետների նախագահներ են և հաջողությամբ ղեկավարում են գյուղի տնտեսական ու կուլտուրական կյանքը:

Հարյուրավոր կանայք կատարում են ղեկավար պարտիական և սովետական աշխատանք:

Միջազգային կոմունիստական կանանց օրը՝ Մարտի 8-ը զուգահեռվում է համաժողովրդական մեծ տոնին, ՍՍՌ Միության Գերագույն Սովետի ընտրություններին: Չտեսնված քաղաքական և աշխատանքային վերելք է տիրում մեր անծայրածիր Սովետական երկրում: Սովետական ժողովուրդը է՛լ ավելի սերտորեն համախմբվելով կոմունիստական պարտիայի շուրջը, մեր մեծ առաջնորդ և ուսուցիչ ընկեր Ստալինի շուրջը՝ բուռն խանդավառությամբ պայքարում է մեր Հայրենիքի հետագա ծաղկման և մեր երկրում կոմունիզմի լիակատար հաղթանակի համար: Օրեց-օր աճում է ժողովրդական լայն մասսաների քաղաքական ակտիվությունը: Միլիոնավոր աշխատավորներ իրենց նախընտրական ժողովներում մեծ ոգևորությամբ առաջադրեցին ՍՍՌ Միության Գերագույն Սովետի դեպուտատության թեկնածուներ: Այդ ժողովներում զրոհորովեց սովետական ժողովրդի բարոյա-քաղաքական միասնությունը, կոմունիստների և անպարտիականների բոլոր անխախտ միաձուլությունը:

Սովետական հզոր Միության բոլոր քաղաքներում և գյուղերում, գործարաններում և ֆաբրիկաներում, կոլխոզներում և սովխոզներում, գիտության, գրականության և արվեստի հիմնարկներում սովետական մարդիկ անհուն սիրով և խորը նվիրվածությամբ դեպուտատության համար իրենց առաջին թեկնածուն առաջա-

դրեցին հանճարեղ և իմաստուն առաջնորդ մեծ Ստալինին—մեր բոլոր հաղթանակների ոգեշնչողին և կազմակերպչին:

ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի ղեկավարության թեկնածու են առաջադրվել նույնպես հայ ժողովրդի լավագույն դուստրեր՝ ՀԿ(բ)Պ Երևանի Ստալինյան ուսյկոմի առաջին քարտուղար Բերսաբե Գրիգորյանը, Երևանի Կաթանովիչի անվան դպրոցի վաստակավոր ուսուցչուհի, Լենինի շքանշանակիր Կարինե Դրամբյանը, էջմիածնի շրջանի Վ. Խաթունարիս գյուղի կոլխոզվարչության նախագահ Ռեբեկա Ղարիբջյանը, Լենինականի Տեքստիլ կոմբինատի ստախանովական բանվորուհի Եվդոկիա Լիխաչևան, Երևանի Գյուղատնտեսական ինստիտուտի ուսանողուհի, Սոցիալիստական Աշխատանքի Հերոս Մարիամ Մարտիրոսյանը և «Սովետ էրմանիստանի» թերթի պատ. քարտուղար Սեդա Կադիմովան:

ՀԿ(բ)Պ Երևանի կազմակերպության Ստալինյան ուսյկոմի առաջին քարտուղար Բերսաբե Գրիգորյանին ուսյոնի աշխատավորությունը ճանաչում է որպես իրենց կարիքներին ու պահանջներին զգայուն և ուշադիր վերաբերվողի: Որպես ուսյկոմի առաջին քարտուղար, նա ցույց տվեց կազմակերպչական լավ ընդունակություններ, զգալի աշխատանք կատարեց ուսյոնի ձեռնարկությունների կողմից արտադրական առաջադրանքները կատարելու գործում:

Էջմիածնի շրջանի աշխատավորները մեծ հարգանքով են վերաբերվում ղեպի Ռեբեկա Ղարիբջյանը, նրան ճանաչում է և ռեսպեքտիկայի աշխատավորությունը, որպես կոլխոզային արտադրության լավագույն կազմակերպիչներից մեկի և Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի ղեկավարտի: Իններորդ տարին է նա ղեկավարում է Վ. Խաթունարիս գյուղի կոլխոզը: Շնորհիվ նրա եռանդուն աշխատանքի, Վ. Խաթունարիս գյուղի կոլխոզը դեռ Հայրենական Մեծ պատերազմի տարիներին մտավ միլիոնատեր կոլխոզների շարքը: Ռեբեկա Ղարիբջյանը պարգևատրված է Լենինի շքանշանով:

— 32 —

Կարինե Դրամբյանը իր ամբողջ կյանքը նվիրել է մեր մանուկ սերնդի ուսուցման և դաստիարակության վեհ գործին: Սովետական կառավարությունը բարձր գնահատելով Դրամբյանի բազմամյա և անբասիր աշխատանքը, շնորհել է նրան Վաստակավոր ուսուցչուհու կոչում և պարգևատրել է Լենինի շքանշանով:

Ռուս մեծ ժողովրդի դուստր Եվդոկիա Լիխաչևան մեծ հարգանք և հեղինակություն է վայելում Լենինականի Տեքստիլ կոմբինատի կոլեկտիվում: Ե. Լիխաչևան անվանի մանածագործուհի է:

Ընտրությունների նախապատրաստման աշխատանքներում կանայք ցուցաբերում են քաղաքական մեծ ակտիվություն, մոտ 5 հազար կին աշխատում են ընտրական հանձնաժողովներում որպես անդամներ, տասնյակ հազարավոր կանայք որպես ագիտատորներ բոլշևիկյան ճշմարտացի խոսքը հասցնում են բոլոր ընտրողներին:

ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի ընտրությունների օրը՝ մարտի 12-ին, սովետական բոլոր կանայք տղամարդկանց հետ միասին միահամուռ կերպով կոչնա՛ն ղեպի քվեատուփերը, մեկ մարդու պես ձայն կտան կոմունիստների ու անպարտիականների ստալինյան բոլկի թեկնածուների օգտին:

Է՛լ ավելի միաձուլվ համախմբվելով Լենինի-Ստալինի պարտիայի շուրջը, սովետական կինը ամբողջ ժողովրդի հետ միասին մեծ ու իմաստուն առաջնորդ ընկեր Ստալինի ղեկավարությամբ, հպարտ ու հաղթական քայլում է ղեպի կոմունիզմ:

ՊԵՐՃԱՆՈՒՇ ՍԻՄՈՆՅԱՆ

ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ԳԱՐՆԱՆԱՑԱՆԻ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ

Բացվում է գարունը: Կոլխոզային գյուղացիությունը, ՄՏ կայանների և սովխոզների աշխատողները ձեռնամուխ են լինում Ստալինյան նոր հնգամյակի վերջին տարվա գարնան գյուղատնտեսական աշխատանքներին: Մեր գյուղական բազմահազար ագիտատորների համար սկսվում է բեղմնավոր գործունեության մի նոր շրջան:

Սովետական Միության մեջ սոցիալիստական գյուղատնտեսությունը անշեղ վերելք է ապրում: Անցյալ տարում գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքը ամբողջությամբ վերցրած գերազանցեց նախապատերազմյան 1940 թվականի մակարդակը. հացահատիկի բերքը կազմեց 7,6 միլիարդ փութ: Նույնը պետք է ասել նաև տեխնիկական կոպտորանների բերքի մասին: Հաջողությամբ իրագործվում է հանրային անասնաբուծության զարգացման եռամյա պլանը և այժմ երկրի կոլխոզները ավելի շատ մթերատու անասուններ ունեն, քան 1940 թվականին:

Պարտիան ու կառավարությունը մեր սոցիալիստական գյուղատնտեսության առջև դնում են նոր և ավելի մեծ խնդիրներ: Բոլոր ընտրողներին ուղղած Համ. Կ(բ)Պ Կենտկոմի Դիմումի մեջ ասված է. «Կոմունիստական պարտիան իր առաջ խնդիր է դնում ապահովել սոցիալիստական գյուղատնտեսության հետագա զարգացումը, ամրապնդել մեր կոլխոզները, մեքենատրակտորային կայանները և սովխոզները: Անհրաժեշտ է հասնել այն բանին, որ մեր հողագործությունը շա-

— 34 —

րունակ տա հացահատիկային, տեխնիկական և այլ գյուղատնտեսական կուլտուրաների բարձր կայուն բերք, որ է՛լ ավելի արագորեն զարգանա մեր հանրային անասնաբուծությունը, որ է՛լ ավելի բազմապատկվի կոլխոզների սոցիալիստական սեփականությունը, ավելի ունևոր և ավելի կուլտուրական ապրեն կոլխոզնիկներն ու կոլխոզնիկուհիները»:

Պարտիայի այս առաջադրանքները հաջողությամբ կատարելու համար վճռական նշանակություն կունենա ընթացիկ տարվա գարնանացանը և առհասարակ բոլոր գյուղատնտեսական աշխատանքները գերազանց կերպով անցկացնելը:

Այդ նպատակին պետք է ի սպաս դրվի ագիտացիոն-մասսայական աշխատանքը կոլխոզային գյուղում:

Բարձր բերքի համար մղվող պայքարում հատկապես վերջին տարիների ընթացքում մեր գյուղական ագիտատորները մեծ փորձ կուտակեցին: Նրանք կատարելագործեցին իրենց աշխատանքի ձևերն ու մեթոդները: Ագիտացիոն-մասսայական աշխատանքի փորձը է՛լ ավելի հարստացավ ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի ընտրությունների ժամանակաշրջանում: Անհրաժեշտ է լայնորեն օգտագործել այդ փորձը և դաշտային աշխատանքները սկսվելու հենց առաջին օրից կոլխոզային աշխատավորության մեջ, բրիգադաներում և օղակներում ապահովել ագիտացիոն-մասսայական աշխատանքի բարձր որակը:

Բնականաբար հարց է ծագում, թե ի՞նչից պետք է սկսել. ի՞նչը պետք է դառնա մեր ագիտատորների աշխատանքի, նրանց զրուցյունների առաջին թեման: Նախ և առաջ անհրաժեշտ է մեր կոլխոզային մասսաներին պարզաբանել երկրի գյուղատնտեսության առջև, յուրաքանչյուր կոլխոզի, բրիգադայի, օղակի և առանձին կուլտուրնիկի առջև դրված խնդիրները գարնանացանի ընթացքում:

Այդ խնդիրները պարզ ու որոշակի շարադրված են կոլխոզային արտադրական պլաններում, բրիգադային

և օղակային արտադրական առաջադրանքներում: Անհրաժեշտ է ամենից առաջ յուրաքանչյուր կոլխոզնիկի պարզաբանել կոլխոզում պլանային աշխատանքի կարևորությունը: «Կոլխոզը խոշոր տնտեսությունն է, — ասել է ընկեր Ստալինը, — սակայն խոշոր տնտեսությունը չի կարելի վարել առանց պլանի: Հողագործության մեջ հարյուրավոր և երբեմն էլ հազարավոր տնտեսություններ ընդգրկող խոշոր տնտեսությունը կարելի է վարել միայն պլանային ղեկավարության կարգով»: Ագիտատորը կոլխոզնիկներին պետք է պարզաբանի, որ պլանը դա թվանշանների և առաջադրանքների թվարկում չէ միայն, այլ միլիտնավոր մարդկանց գործունեության հստակ, բուշեիկյան աշխատանքի ծրագիր, հետևաբար այդ պլանի կատարման համար ակտիվ աշխատանք պետք է կատարի յուրաքանչյուր կոլխոզնիկ:

Դաշտային աշխատանքների հենց առաջին օրերից բոլոր բրիգադաներում, օղակներում և բոլոր կոլխոզնիկների միջև պետք է գործարար սոցիալիստական մրցություն ծավալել. դա ագիտատորի առաջնահերթ խնդիրն է: Անցյալ տարի Հոկտեմբերյանի շրջանի Բամբակաշատ գյուղի կոլխոզնիկները բամբակի ռեկորդային բերք հավաքեցին նախ և առաջ հենց իրար միջև ծավալած սոցիալիստական մրցության շնորհիվ: Այդ կոլխոզը պլանից ավելի պետությունը հանձնեց 550 տոննա բամբակ, նրա եկամուտը հասավ 7 միլիոն ռուբլու, բերքատվության առաջադրանքը կատարվեց 189 տոկոսով: Իրենք՝ Բամբակաշատի կոլխոզնիկները մեծ հիացմունքով են խոսում ագիտատորներ Արտավազդ Ալեքսանյանի, Ասանեթ Սիմոնյանի և մյուսների մասին, որոնք ժամանակին կազմակերպեցին սոցիալիստական մրցության պայմանագրերի կնքումը բրիգադաների, օղակների և կոլխոզնիկների միջև, այնուհետև պարբերաբար կազմակերպում էին ստանձնած պարտավորությունների կատարման ստուգումը, գործի էին դրել պատվոգիրքը, առաջավորների տախտակը, լույս էին ընծայում իլլիշովկաներ: Այս բոլոր միջոցներով

— 36 —

ներանք ոգևորում և աշխատանքային սխրագործությունների էին կոչում բամբակագործ կոլխոզնիկներին և կոլխոզնիկուհիներին: Ագիտատորների աշխատանքի արդյունքը շատ մեծ եղավ: Աճեցրած բարձր բերքի համար 150 առավել առաջավոր կոլխոզնիկներ և կոլխոզնիկուհիներ ներկայացված են կառավարական պարգևի:

Սոցիալիստական մրցությունը պետք է սկսվի դաշտային աշխատանքների հենց առաջին օրից: Այդ նշանակում է, որ մեր գյուղական ագիտատորները նախապես պետք է կազմակերպեն մրցության պայմանագրերի մշակումը, քննարկումը՝ բրիգադաներում, օղակներում և ապահովեն այդ պայմանագրերի կատարումը ամենօրյա աշխատանքի ընթացքում:

Սոցիալիստական մրցությունը գործարար դարձնելու համար նախ և առաջ անհրաժեշտ է, որ կնքված պայմանագրերը լինեն կոնկրետ ու գործնական: Ագիտատորը, յուրաքանչյուր բրիգադայի, օղակի և յուրաքանչյուր կոլխոզնիկի առջև պետք է դնի պարզ ու որոշակի նպատակ, պետք է պարզաբանի, թե նա ինչ խնդիրների համար է պայքարելու մրցության ընթացքում: Մրցության պայմանագրերի մեջ առաջին հերթին տեղ պետք է գտնեն բարձր նորմաներ կատարելը, աշխատանքի բարձր որակը, ագրոտեխնիկական ձեռնարկումները ժամանակին և ճշգրիտ իրագործելը և այլն:

Սոցիալիստական մրցության ընթացքում ագիտատորն իր ուշադրությունը պետք է բևեռի հետ մնացողների վրա: Պետք է կազմակերպի դրական փորձի փոխանակություն և հասնի այն բանին, որ բրիգադայում կամ օղակում ոչ մի հետ մնացող կոլխոզնիկ չլինի:

Մեր խնդիրն է բարձր բերք աճեցնել ոչ միայն առանձին բրիգադաների կամ օղակների հողամասերում, այլ կոլխոզի ունեցած ամբողջ ցանքատարածության վրա. ահա թե ինչի համար պետք է պայքարի գյուղական ագիտատորը:

Ագիտացիոն աշխատանքի համար թեմաներ ընտրելիս ագիտատորը մշտապես պետք է հիշի մեկ կա-

րևոր հանգամանք. նա ամենից առաջ իր գրույցները, ինչպիսի թեմայի շուրջ էլ որ լինի, պետք է սերտորեն շաղկապի կոլխոզի, բրիգադայի, օղակի և յուրաքանչյուր կոլխոզնիկի առջև դրված կոնկրետ խնդիրների հետ: Վերցնենք այսպիսի մի օրինակ — ագիտատորի համար շատ կարևոր թեմա է գյուղատնտեսության մեխանիզացիան: Ինչպես հայտնի է, անցյալ տարի մեր երկրի կոլխոզները, ՄՏ կայանները և սովխոզները Սովետական պետությանից ստացան 150 հազար տրակտոր, 29 հազար կոմբայն, 64 հազար բեռնատար ավտոմեքենա, մեկ միլիոն 600 հազարից ավելի գյուղատնտեսական այլ մեքենաներ: Նախապատերազմյան 1940 թվականի համեմատությամբ մեր սոցիալիստական արդյունաբերությունն անցյալ տարի գյուղատնտեսությանը տվեց 3—4 անգամ ավելի տեխնիկական միջոցներ:

Այս ամենի մասին պատմելով կոլխոզնիկներին, ագիտատորը կոնկրետ կերպով պետք է խոսի տվյալ կոլխոզի գյուղատնտեսական աշխատանքները էլեկտրիֆիկացնելու, տրակտորները, կոմբայնները, կալսիչները և գյուղատնտեսական մյուս մեքենաները արդյունավետ ձևով օգտագործելու, դաշտային աշխատանքների մեքենայացման ծավալն ընդարձակելու կարևորության մասին: Կասկածից վեր է, որ ագիտատորը շատ բան կարող է անել հիշատակված մեքենաներն արտադրողաբար օգտագործելու, հետևաբար գյուղատնտեսական աշխատանքների մեխանիզացիան ընդարձակելու համար:

Մեր սոցիալիստական գյուղատնտեսության մեջ հետզհետե ավելի լայն չափերով մուտք է գործում սովետական առաջավոր գիտությունը, միջուրինյաչ, ագրոբիոլոգիան: Մեր կոլխոզները արմատավորում են ցանքաշրջանառությունը, իրականացնում են բնության, վերափոխման Ստալինյան պլանը, ստեղծում են դաշտապաշտպան անտառաշերտեր, կառուցում են լճակներ ու ջրամբարներ: Այս հարցերը մշտապես պետք է գտնվեն

— 38 —

ագիտատորի ուշադրության կենտրոնում: Հարկավոր է կոլխոզնիկներին և կոլխոզնիկուհիներին պարզաբանել ագրոտեխնիկայի նորությունները, գյուղատնտեսությունը վարելու կոլտուրական ձևերն ու մեթոդները, առաջավորների փորձը, մեր սովետական գիտության նվաճումները:

Ռեսպուբլիկայի մի շարք կոլխոզներում արդեն ըսկըսվել են դաշտային աշխատանքները: Շուտով ամենուրեք կսկսվի վար ու ցանքը: Որպեսզի ագիտատորը իր աշխատանքի հենց առաջին օրերում հաջողության հասնի, նա պետք է նախապես պատրաստվի: Նախքան դաշտային աշխատանքներն սկսվելը ագիտատորը, պարտիական կազմակերպությունների օգնությամբ պետք է հոգ տանի, որ դաշտ դուրս գալու հենց առաջին օրը իր ձեռքում ունենա համապատասխան նյութեր, լրագիր, գրականություն, իլլիշովկա և այլն:

Դա հնարավորություն կտա նրան ավելի հետաքրքիր դարձնել իր գրույցը կոլխոզնիկների հետ:

Հսկայական ոգևորություն է ապրում մեր կոլխոզային գյուղացիությունը: ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի ընտրությունների ժամանակ ամբողջ ժողովրդի հետ միասին նա ձայն կտա կոմունիստների և անպարտիականների Ստալինյան բլոկի թեկաժուների օգտին: Կոլխոզային գյուղի աշխատավորները, ի պատիվ ընտրությունների, հսկայական աշխատանք կատարեցին գարնանացանք կազմ ու պատրաստ դիմավորելու համար: Այժմ սկսվում է բարձր բերքի համար մղվող պայքարի վճռական շրջանը: Ագիտատորների համար մեծ ու շնորհակալ գործ է բարձր բերքի համար, հայրենիքին ավելի շատ պարենամթերք և հումք տալու համար պայքարի ելած հարյուրավոր և հազարավոր կոլխոզնիկների մեջ ամենօրյա քաղաքական-մասշտաբական աշխատանք կատարելը: Թող ուրեմն յուրաքանչյուր ագիտատոր պատվով կատարի Լենինի-Ստալինի պարտիայի կողմից իր առջև դրված պատվավոր խնդիրը:

Ա. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՆՈՐ ԳՐՔԵՐ

Ի. Տ. ԳՈՂՑԱԿՈՎ.— Սովետական ընտրական սխեմներ ամենա-
բնականապես է աշխարհում: 48 էջ, գինը 1 ռ.:

Ն. Կ. ԿՐՈՒՊՍԿԱՅԱ.— Դաստիարակության և ուսուցման մա-
սին: 96 էջ, գինը 3 ռ.:

Վ. Ֆ. ՄՈՐՈՋՈՎ.— Ս. Մ. Կիրովը բոլշևիկյան պարտիայի և
սովետական պետության ակնավոր գործիչ: 42 էջ, գինը 1 ռ.:

Ս. ԿԱՐԱԳՅՈՋՅԱՆ.— Բամբակագործություն: 146 էջ, գինը
7 ռ. 50 կ.:

Վ. Ա. ՉԵՊՐԱԿՈՎ.— Հարկադիր աշխատանքը կապիտալիստ-
կան երկրներում: 43 էջ, գինը 1 ռ.:

Ա. ՌՈՒԽԻԿՅԱՆ.— Միջուրինյան անասնաբույժների նվաճում-
ները գյուղատնտեսական նոր ցեղեր ստեղծելու գործում: 18 էջ,
գինը 1 ռ.:

Պատասխանատու խմբագիր՝
Ռ. ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ